

הנידון: חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות

מחד חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות תשס"א-2001 (להלן "החוק") מצורף בזאת, מחייב את המעביד המבקש לפטר עובד במתן הודעה מוקדמת לעובד בגין פיטוריו (מבלי לסייג את חובת השימוע - קימת חובה אמיתית וכנה לאפשר לעובד להשמיע את דברו), מעביד שפיטר עובד ולא נתן לו הודעה מוקדמת לפיטורים, ישלם לעובדו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל בעד התקופה שלגביה לא ניתנה ההודעה המוקדמת. מאידך עובד שחדל לעבוד ולא נתן למעבידו הודעה מוקדמת להתפטרות, ישלם למעבידו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל בעד התקופה שלגביה לא ניתנה ההודעה המוקדמת.

החוק מחייב לתת שתי הודעות בכתב, הודעה מוקדמת ואישור עבודה:

1. **הודעה מוקדמת בשל סיום יחסי עובד ומעביד** - ההודעה צריכה להיות בכתב ומציינת את יום מסירתה ואת יום הכניסה לתוקף של הפיטורים/ההתפטרות.
2. **אישור לעובד על תקופת עבודתו** מעביד ייתן לעובדו, בסיום העבודה, אישור בכתב בדבר תחילתם וסיומם של יחסי עובד-מעביד. במידה והמעביד לא מסר לעובד הודעה זו עד תום ארבעה עשר ימים מיום העבודה האחרון של העובד, או עד תום שבעה ימים מיום דרישת העובד בכתב, לפי המוקדם מביניהם, דינו - קנס כאמור בס' 8 לחוק.

חישוב הימים שונה מעובד במשכורת (סעיף 3 לחוק) – משכורת חודשית, לבין עובד בשכר (סעיף 4 לחוק) – שכר יומי, שעת, וכו':

א. הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד במשכורת

עובד במשכורת זכאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן:

(1) במהלך ששת חודשי עבודתו הראשונים - של יום אחד בשל כל חודש עבודה.

(2) במהלך התקופה החל בחודש השביעי לעבודתו עד תום שנת עבודתו הראשונה - של 6 ימים, בתוספת של יומיים וחצי בשל כל חודש עבודה בתקופה האמורה.

(3) לאחר שנת עבודתו הראשונה - של חודש ימים.

ב. הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד בשכר

עובד בשכר זכאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן:

- (1) במהלך שנת עבודתו הראשונה - של יום אחד בשל כל חודש עבודה.
- (2) במהלך שנת עבודתו השניה - של 14 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה.
- (3) במהלך שנת עבודתו השלישית - של 21 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה.
- (4) לאחר שנת עבודתו השלישית - של חודש ימים.

נושאים נוספים:

1. ההבדל בין הודעה מוקדמת מול פדיון הודעה מוקדמת:

א. הודעה מוקדמת - מתן הודעה מוקדמת שבסופו ינותקו יחסי עובד מעביד בין שהעובד מגיע לעבודה ובין שלא. מועד סיום יחסי עובד מעביד עם סיום תקופת ההודעה.
ב. פדיון הודעה מוקדמת - ניתוק לאלתר של יחסי עובד מעביד ותשלום פיצוי בגין אי-מתן הודעה מוקדמת, תשלום פיצויים תוך 15 יום מיום ההודעה לפיצויים, פדיון חופשה וכו',

2. שכר לענין הודעה החוק - השכר הרגיל הכולל את המרכיבים הקבועים, זהה השכר המחושב לענין פיצויי פיטורים. סיווג השכר בהודעה מוקדמת מוגדר כשכר ואילו בפדיון חופשה כפיצוי.

3. הפרשות סוציאליות (פנסיה, תגמולים, קה"ל) - קיימת חובה להפריש לעובד סכומים אילו במידה וקיים יחסי עובד ומעביד, רוצה לומר כי כאשר קיים פדיון ההודעה מוקדמת אין צורך להפריש לסוציאליות.

4. ניצול ימי חופשה על חשבון הודעה מוקדמת - פס"ד הרבלייף נ' אורי ארבל נקבע כי אסורה חפיפה בין תקופת ההודעה המוקדמת לבין ימי חופשה שלא נוצלו כלומר לא ניתן לכפות על העובד לנצל את ימי החופשה שלו (כלומר ימי החופשה יפדו). פס"ד דגלדשטיין ויקטור נ' קרדיוס בע"מ מרחיב את ההלכה אף לתקופה של הודעה מוקדמת ארוכה יותר מהמותר בחוק ו\או בהסכמי עבודה.

לעומת זאת, עובד אשר יצא לחופש במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ניתן לחפוף 14 ימים מתוך ההודעה המוקדמת עם החופשה השנתית, כיוון שמדובר בימי חופשה ולא ב"פדיון ימי חופשה" - זכות המתגבשת רק עם סיום יחסי העבודה.

5. מעביד המוותר על עבודת העובד בתקופת ההודעה מוקדמת - עובד שהודיע על התפטרותו תוך מתן הודעה מוקדמת, ומעבידו ויתר על עבודתו באותה תקופה, זכאי לשכר עבודה בעד התקופה שבה מוכן היה לעבוד אך המעביד מנע ממנו זאת. מעביד שוותר על עבודת העובד בתקופת ההודעה המוקדמת להתפטרותו, חייב בתשלום דמי הודעה מוקדמת, גם אם העובד החל לעבוד במקום אחר באותה תקופה. (בע"ע 299/99 קציר רובינסון חברה לבניה נ. משה איתם).

6. התפטרות מחמת הרעה בתנאים - מדובר בהתפטרות ולא בפיטורים. סעיף 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 מעמיד אומנם התפטרות בנסיבות מסוימות על בסיס פיטורים, אך הוא עושה כן לענין פיצויי פיטורים בלבד. נקבע בפד"ע לט/1185-3 כי אין כל אסמכתא לענין הזכות לתמורת הודעה מוקדמת מהמעביד במקרה של התפטרות עובד.

7. קיזוז סכומים המגיעים לעובד - עובד שחדל לעבוד ולא נתן למעבידו הודעה מוקדמת להתפטרות, ישלם למעבידו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל בעד התקופה שלגביה לא ניתנה ההודעה המוקדמת אך החוק אינו מתיר מפורשות את הניכוי.

ניתן לטעון כי ניכוי החוב של העובד מבוצע על סמך סעיף 25(ב) לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, לפיו, אם חדל עובד לעבוד אצל המעביד, רשאי המעביד לנכות משכרו האחרון של העובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו לרבות מקדמות ובלבד:

א. העובד מכיר בחוב בכתב.

ב. החוב שבו מדובר יהיה קצוב (ניתן לחישוב אריתמטי פשוט).

ג. החוב בלתי שנוי במחלוקת.

רצוי כי בחוזה העסקה יכלל סעיף המתייחס להודעה מוקדמת והתרת הקיזוז למעביד במקרה זה. בכל מקרה הקיזוז יבוצע ממרכיבים כגון פדיון חופשה, יתרת ימי הבראה, שאינם רכיבי שכר העלולים לשאת בפיצוי הלנת שכר.

8. התייצבות במקום העבודה - על העובד להגיע למקום העבודה בתקופת ההודעה המוקדמת, אלא אם המעביד הודיע לו אחרת.

פטור ממתן הודעה מוקדמת

1. המעביד פטור ממתן הודעה מוקדמת לפיטורין בנסיבות שבהם העובד אינו זכאי לפיצויי פיטורין על פי חוק פיצויי פיטורים (ס' 10 לחוק).

בית הדין לעבודה רשאי לקבוע שפיטוריו של עובד היו בנסיבות המצדיקות פיטורים ללא פיצויים או בפיצויים חלקיים לפי שיקבע ובלבד כי על העובד לא חל הסכם קיבוצי. בית הדין לעבודה מונחה על פי ההסכם הקיבוצי הגדול ביותר.

המבחנים של בית הדין:

א. האם הוכחה הפרת משמעת חמורה.

ב. האם הוכחה חבלה במהלך התקין של העבודה.

במידה וקיימת הוכחה עוברים לשלב הערכת הנזק: האם לשלול את פיצויי הפיטורים במלואם או בחלקם

בית הדין שוקל את נסיבות המקרה בכללותן כאשר התפיסה הקיימת רואה בפיטורים כשלעצמם עונש כבד, שלילת פיצויי פיטורים (ושלילת הודעה מוקדמת) ייעשו במשורה ובמקרים הקיצוניים ביותר, ובין היתר שוקל גם: הנזק שנגרם, ההרתעה, ההקשר, תרומתו של העובד, תקופת העבודה של העובד, טיב היחסים בין הצדדים.

2. אין חובה על עובד לתת הודעה מוקדמת להתפטרות אם התפטר בנסיבות מיוחדות שעקב קיומן אין לדרוש ממנו כי יעבוד בתקופת ההודעה המוקדמת.

בכבוד רב,

ששי זכאי,

רואה חשבון (משפטן)

חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, תשס"א-2001

עבודה - הודעה לעובד
עבודה - פיטורים ואבטלה

תוכן ענינים

2	Go	הגדרות	סעיף 1
2	Go	חובה ליתן הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות	סעיף 2
2	Go	הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד במשכורת	סעיף 3
2	Go	הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד בשכר	סעיף 4
2	Go	הודעה מוקדמת להתפטרות	סעיף 5
2	Go	ויתור על עבודה בפועל	סעיף 6
2	Go	תוצאות אי מתן הודעה מוקדמת	סעיף 7
3	Go	אישור לעובד על תקופת עבודתו	סעיף 8
3	Go	סמכות שיפוט	סעיף 9
3	Go	פיטורים והתפטרות בלא מתן הודעה מוקדמת	סעיף 10
3	Go	דין המדינה	סעיף 11
3	Go	שמירת זכויות	סעיף 12
3	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 13
3	Go	תיקון חוק בית הדין לעבודה מס 32	סעיף 14
3	Go	תחילה	סעיף 15

* חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, תשס"א-2001

הגדרות

1. בחוק זה -

"חוק פיצויי פיטורים" - חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963;

"עובד במשכורת", "עובד בשכר" - כהגדרתם בסעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים;

"שכר רגיל" - שכר העבודה המובא בחשבון לענין חישוב פיצויי פיטורים לפי סעיף 13 לחוק פיצויי פיטורים.

חובה ליתן הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות

2. (א) מעביד המבקש לפטר עובד ייתן לו הודעה מוקדמת לפיטורים, לפי הוראות חוק זה.

(ב) עובד המבקש להתפטר מעבודתו ייתן למעבידו הודעה מוקדמת להתפטרות, לפי הוראות חוק זה.

* פורסם ס"ח תשס"א מס' 1788 מיום 17.5.2001 עמ' 378 (ה"ח תשס"א מס' 2961 עמ' 380).

(ג) הודעה כאמור בסעיף זה תינתן בכתב ותציין את יום הוצאת ההודעה ואת יום הכניסה לתוקף של הפיטורים או ההתפטרות, לפי הענין, והכל בהתאם להוראות חוק זה.

הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד במשכורת

3. עובד במשכורת זכאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן:

(1) במהלך ששת חודשי עבודתו הראשונים - של יום אחד בשל כל חודש עבודה;

(2) במהלך התקופה החל בחודש השביעי לעבודתו עד תום שנת עבודתו הראשונה - של 6 ימים, בתוספת של יומיים וחצי בשל כל חודש עבודה בתקופה האמורה;

(3) לאחר שנת עבודתו הראשונה - של חודש ימים.

הודעה מוקדמת לפיטורים לעובד בשכר

4. עובד בשכר זכאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן:

(1) במהלך שנת עבודתו הראשונה - של יום אחד בשל כל חודש עבודה;

(2) במהלך שנת עבודתו השניה - של 14 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה;

(3) במהלך שנת עבודתו השלישית - של 21 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה;

(4) לאחר שנת עבודתו השלישית - של חודש ימים.

הודעה מוקדמת להתפטרות

5. הוראות סעיפים 3 ו-4 יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, על הודעה מוקדמת להתפטרות.

ויתור על עבודה בפועל

6. (א) מעביד רשאי להודיע לעובד, בהודעה מוקדמת לפיטורים, כי הוא מוותר על נוכחות העובד ועל עבודתו בפועל בתקופת ההודעה האמורה, כולה או מקצתה, ובלבד שישלם לעובדו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל של העובד בעד התקופה שלגביה ויתר על עבודתו.

(ב) מעביד רשאי להודיע לעובד שנתן הודעה מוקדמת להתפטרות, כי הוא מוותר על נוכחותו של העובד ועל עבודתו בפועל בתקופת ההודעה האמורה, כולה או מקצתה, ובלבד שישלם לעובדו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל של העובד בעד התקופה שלגביה ויתר על עבודתו.

תוצאות אי מתן הודעה מוקדמת

7. (א) מעביד שפיטר עובד ולא נתן לו הודעה מוקדמת לפיטורים כאמור בחוק זה, ישלם לעובדו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל בעד התקופה שלגביה לא ניתנה ההודעה המוקדמת.

(ב) עובד שחדל לעבוד ולא נתן למעבידו הודעה מוקדמת להתפטרות כאמור בחוק זה, ישלם למעבידו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל בעד התקופה שלגביה לא ניתנה ההודעה המוקדמת.

אישור לעובד על תקופת עבודתו

8. (א) מעביד ייתן לעובדו, בסיום העבודה, אישור בכתב בדבר תחילתם וסיומם של יחסי עובד-מעביד.

(ב) לא נתן מעביד לעובד אישור כאמור בסעיף קטן (א) עד תום ארבעה עשר ימים מיום העבודה האחרון של העובד, או עד תום שבעה ימים מיום דרישת העובד בכתב, לפי המוקדם מביניהם, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).

(ג) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה כאמור בסעיף קטן (ב) על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על ניהול כוח האדם בתאגיד.

(ד) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ב) על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (ג), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ה) שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע פרטים נוספים שיש לכלול באישור.

סמכות שיפוט

9. לבית דין אזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך שעילתו בחוק זה.

פיטורים והתפטרות בלא מתן הודעה מוקדמת

10. הוראות סעיפים 2 עד 7 לא יחולו -

(1) על עובד, בנסיבות מיוחדות שעקב קיומן אין לדרוש ממנו כי יעבוד בתקופת ההודעה המוקדמת הקבועה בחוק זה; שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע באישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת ובהתייעצות עם ארגוני עובדים וארגוני מעבידים שלדעתו הם יציגים, נסיבות מיוחדות שעקב קיומן אין לדרוש מהעובד כי יעבוד בתקופת ההודעה המוקדמת;

(2) על מעביד, בנסיבות שבהן העובד שפוטר אינו זכאי לפיצויים, על פי הוראות סעיפים 16 או 17 לחוק פיצויי פיטורים, או על פי החלטת בית דין למשמעת אשר הורה על פיטורים בלא פיצויים מכוח הוראות חיקוק הקובע שיפוט משמעת.

דין המדינה

11. לענין חוק זה, דין המדינה כדין כל מעביד אחר.

שמירת זכויות

12. חוק זה, אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה.

ביצוע ותקנות

13. (א) שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) על אף האמור בסעיפים 3, 4 ו-5, רשאי שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם ארגוני עובדים וארגוני מעבידים שלדעתו הם יציגים, ובאישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע הוראות שונות מאלה הקבועות בסעיפים 3 ו-4, לענין הודעה מוקדמת לפיטורים או לענין הודעה מוקדמת להתפטרות, לגבי סוגי עובדים ובהתחשב באופן תשלום השכר ובצורת העסקתם.

תיקון חוק בית הדין לעבודה – מס' 32

14. בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, בתוספת השניה, בסופה יבוא "חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, תשס"א-2001".

תחילה

15. תחילתו של חוק זה ב-1 בחודש שלאחר פרסומו (להלן - יום התחילה),
ואולם תחילתו של סעיף 8(ב), (ג) ו-(ד) - שישה חודשים מיום התחילה.

אברהם בורג	משה קצב	שלמה בניזרי	אריאל שרון
יושב ראש הכנסת	נשיא המדינה	שר העבודה והרווחה	ראש הממשלה

